

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

الزامات ناظر

بر

فرآیند اعتبار اسنادی داخلی - ریالی

«الزامات ناظر بر فرآیند اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»

شورای پول و اعتبار در اجرای بند ۵ تصویب‌نامه شماره ۳۵۹۸۵/ت مورخ ۱۳۷۷/۶/۳ هیأت محترم وزیران و با هدف ارتقاء مفاد مصوبه نهصد و شصتمین جلسه مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۴ این شورا و نیز حصول اطمینان از انجام صحیح امور، «الزامات ناظر بر فرآیند اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» را که به اختصار اعتبار اسنادی داخلی نامیده می‌شود، به شرح زیر تصویب نمود.

ماده ۱- بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی موظف به طراحی، ایجاد و پیاده‌سازی ساختار کنترل داخلی مالی و عملیاتی مؤثر و کارا مطابق با «رهنمودهایی برای نظام مؤثر کنترل داخلی در مؤسسات اعتباری» (موضوع بخشنامه شماره مب/۱۱۷۲ مورخ ۱۳۸۶/۳/۳۱)، در مراحل مختلف گشایش، ابلاغ، معامله و پرداخت اعتبار اسنادی داخلی می‌باشد.

تبصره - بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی موظف است نسبت به راه‌اندازی کامل نظام بانکداری متمرکز (Core Banking) ظرف مدت ۶ ماه از ابلاغ این الزامات اقدام نماید. بعد از زمان مذکور، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی که از نظام بانکداری متمرکز برخوردار نمی‌باشند به هیچ وجه مجاز به گشایش اعتبار اسنادی داخلی نمی‌باشند.

ماده ۲- هیأت مدیره بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی موظف است بر حسب میزان اعتبار و نوع وثایق معرفی شده از سوی متقاضی (خریدار/کارفرما)، نسبت به گشایش یا عدم گشایش اعتبار اسنادی داخلی، از طریق ارکان اعتباری خود تصمیم‌گیری نماید.

ماده ۳- بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی موظف به اعتبارسنجی دقیق متقاضی اعتبار اسنادی داخلی (خریدار/کارفرما) است. این اعتبارسنجی حداقل شامل؛ اخذ استعلام تسهیلات و تعهدات و چک برگشتی از سامانه یکپارچه اطلاعاتی مشتریان بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. در خصوص اشخاص حقوقی، استعلام یادشده علاوه بر شخص حقوقی شامل صاحبان امضای مجاز، اعضای هیأت مدیره آن شخص و سهام‌داران عمده‌ای که قادر به تعیین حداقل یک عضو هیأت مدیره شخص حقوقی باشند، نیز می‌گردد. بانک مجاز به گشایش اعتبار اسنادی داخلی برای متقاضی (خریدار/کارفرما) که دارای سابقه چک برگشتی و یا تسهیلات و تعهدات غیرجاری نزد شبکه بانکی کشور است، نمی‌باشد.

تبصره - چنانچه متقاضی، دارای سابقه چک برگشتی ناشی از موارد قهری باشد، هیأت مدیره بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی می تواند با رعایت سایر شرایط مندرج در ماده ۳، نسبت به گشایش اعتبار اسنادی داخلی اقدام نماید.

ماده ۴- بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی موظف است قبل از گشایش اعتبار اسنادی داخلی، نسبت به اخذ استعلام مالیاتی در چارچوب ضوابط اجرایی تبصره ۱ ماده ۱۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مبادرت نماید.

ماده ۵- بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی مکلف می باشد قبل از گشایش اعتبار اسنادی داخلی با توجه به صلاحیت، اهلیت و توان اعتباری متقاضی (خریدار/کارفرما)، وثائق و تضمینات لازم و کافی از وی اخذ نماید، به گونه‌ای که در صورت عدم ایفای تعهدات، حقوق بانک در حداقل زمان، استیفاء شود.

ماده ۶- بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی موظف است هنگام گشایش اعتبار اسنادی داخلی، از متقاضی (خریدار/کارفرما) تعهدنامه‌ای اخذ نماید که طی آن وی متعهد به واقعی بودن معامله (قرارداد) می گردد و نیز اقرار می نماید که با ذینفع اعتبار (فروشنده/پیمانکار) ذینفع واحد (مطابق با تعریف ارائه شده در آیین نامه تسهیلات و تعهدات کلان) نمی باشد. همچنین تعهدنامه مزبور باید مشتمل بر این موضوع باشد که در صورت اثبات خلاف هر یک از موارد فوق، بانک حق خواهد داشت در هر مرحله از فرآیند اعتبار اسنادی داخلی برای وصول مطالبات و خسارات احتمالی خویش اقدام نماید.

ماده ۷- بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی موظف است به هنگام گشایش اعتبار اسنادی داخلی، از "سامانه شماره درخواست تسهیلات و تعهدات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران"، شماره درخواست منحصر به فرد دریافت نماید.

ماده ۸- حداقل مدارک لازم جهت ارائه در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی؛ پیش فاکتور یا قرارداد معتبر فروش کالا/ارایه خدمت، حسب مورد بیمه نامه معتبر کالا (با توجه به شرایط تحویل کالا - اینکوترمز) به نفع بانک، فرم نامه پذیرش بازرسی و همچنین تعهدنامه واقعی بودن معامله (قرارداد) می باشد. همچنین حداقل مدارک لازم به هنگام معامله اسناد؛ سیاهه (سیاهه تجاری فروش کالا یا صورت وضعیت انجام خدمت که به تأیید کارفرما یا نماینده قانونی وی رسیده باشد)، سند حمل (حسب مورد؛ بارنامه، راه نامه، صورت مجلس تحویل و تحول کالا، حواله انبار فروشنده یا قبض انبار) و گواهی بازرسی کالا می باشد.

تبصره - گواهی بازرسی کالا باید توسط شرکت های بازرسی مستقل و معتبری که در فهرست شرکت های بازرسی مجاز بانک مرکزی (مندرج در پیوست بخش دوم مجموعه مقررات ارزی) قرار دارند صادر شود. انجام بازرسی کالا باید ناظر بر فرآیند تحویل کالا به خریدار باشد.

ماده ۹- بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی مکلف است به هنگام گشایش اعتبار اسنادی داخلی، متناسب با توان و ظرفیت اعتباری متقاضی (خریدار/کارفرما)، اقدام به اخذ پیش دریافت از وی به شرح زیر نماید:

۹-۱- در اعتبار اسنادی داخلی دیداری، حداقل ۱۰٪ هنگام گشایش اعتبار؛

۹-۲- در اعتبار اسنادی داخلی مدت دار، حداقل ۱۵٪ در زمان گشایش اعتبار، حداقل ۱۵٪ به هنگام معامله اسناد.

تبصره - چنانچه متقاضی (خریدار/کارفرما) اعتبار اسنادی داخلی، یکی از وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی که از بودجه عمومی استفاده می‌نماید باشد، باید حداقل، معادل مبلغ اعتبار اسنادی داخلی در بودجه سالیانه نهاد مزبور مصوب شده باشد.

ماده ۱۰- گشایش اعتبار اسنادی داخلی مدت دار، برای مدت بیش از ۳۶۰ روز (از زمان معامله اسناد یا تاریخ حمل) مجاز نمی‌باشد.

تبصره - گشایش اعتبار اسنادی داخلی مدت دار برای بیش از مدت مقرر در این ماده، صرفاً پس از تصویب بانک مرکزی امکان پذیر است.

ماده ۱۱- پرداخت بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع (فروشنده/پیمانکار) به صورت پیش پرداخت، از منابع متقاضی (خریدار/کارفرما)، صرفاً در مقابل اخذ ضمانت‌نامه بدون قید و شرط معتبر بانکی مجاز می‌باشد.

ماده ۱۲- بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی موظف است اطلاعات مربوط به اعتبار اسنادی داخلی گشایش یافته، هرگونه تغییرات بعدی و ابطال آن را با شماره درخواست منحصربه‌فرد موضوع ماده ۷ این مقررات و در قالب فرم‌هایی که بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین نموده است، به سامانه تسهیلات و تعهدات بانکی این بانک ارسال و تأییدیه مربوط را دریافت نماید.

ماده ۱۳- بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی مجاز به تنزیل اعتبار اسنادی داخلی نمی‌باشد.

«الزامات ناظر بر فرآیند اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» در ۱۳ ماده و ۵ تبصره در یک‌هزار و یکصد و سی و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۲۰ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید و از زمان ابلاغ، لازم‌الاجرا بوده و مصوبه یک‌هزار و یکصد و سی‌امین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۷/۲۶ شورای پول و اعتبار در خصوص اعتبار اسنادی داخلی - ریالی ملغی می‌گردد.